

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA
MOSTA NEZAVISNIH
LISTA

P.Z. br. 219/3

Zagreb, 20. lipnja 2018. godine

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: AMANDMANI NA KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA, DRUGO ČITANJE, P.Z. br. 219

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora, na Konačni prijedlog Zakona o arhivskom gradivu i arhivima, drugo čitanje, P.Z. br. 219, podnosimo sljedeće amandmane:

AMANDMAN I.

U članku 1. stavak 1. riječi „korištenje gradiva u arhivima“ zamjenjuje se riječima „korištenje dokumentarnog i arhivskog gradiva u arhivima i izvan arhiva“

OBRAZLOŽENJE

Tekst je dopunjen na način da izražava puni predmet reguliranja ovog Zakona.

AMANDMAN II.

U članku 3. stavak 1. točka a) riječi: „pravna osoba“ zamjenjuju se riječju: „ustanova“.

OBRAZLOŽENJE

U hrvatskom pravnom sustavu postoji cijeli niz pravnih osoba (država, županije, gradovi i općine, trgovačka društva, ustanove, zaklade i fundacije, udruge građana, sindikati, političke stranke, vjerske zajednice, pravne osobe sui generis...) s različitim smislom i svrhom postojanja. Najveći broj tih pravnih osoba po svojoj biti, pravnoj konstrukciji i namjeni nije

pogodan za obavljanje djelatnosti arhiva. Nije pravno zamislivo da bi se npr. vjerska zajednica mogla osnovati za obavljanje arhivske djelatnosti.

Člankom 1. stavak 2. Zakona o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) propisano je da se ustanova osniva za trajno obavljanje djelatnosti, između ostalog, djelatnosti kulture, ako se ne obavljaju radi stjecanja dobiti. Kako je odredbom članka 30. ovog Konačnog prijedloga predviđeno da se arhivska djelatnost u pravilu obavlja kao javna arhivska služba, to je arhive koji obavljaju javnu arhivsku službu, slijedom članka 6. stavak 1. Zakona o ustanovama, dopušteno osnivati isključivo kao javne ustanove.

Ostali arhivi, koji nisu u sustavu javne arhivske službe, osnivaju se kao ustanove, s tim da je na takve arhive moguće primijeniti i odredbu članka 1. stavak 4. Zakona o ustanovama.

AMANDMAN III.

U članku 3. stavak 1. točka f) mijenja se i glasi:

„f) arhivsko gradivo je sve gradivo nastalo kao izvorno digitalno gradivo i postupkom vrednovanja odabrano dokumentarno gradivo nastalo u obliku različitom od digitalnog koje ima trajnu vrijednost za kulturu, povijest, znanost ili druge djelatnosti, ili za zaštitu i ostvarivanje prava i interesa osoba i zajednica, radi čega se trajno čuva“.

OBRAZLOŽENJE

Definicija arhivskog gradiva kao postupkom vrednovanja odabrano gradivo primjenjiva je isključivo na dokumentarno gradivo koje nije izvorno nastalo u digitalnom obliku.

Gradivo koje je izvorno nastalo u digitalnom obliku ne podliježe vrednovanju radi same prirode digitalnih podataka (nemogućnost razlikovanja izvornika i kopije, različiti uvjeti pohrane podataka, cijena pohrane, itd.).

Zbog izloženog potrebno je proširiti definiciju na način da je razvidno da dokumentarno gradivo izvorno nastalo u digitalnom obliku ne podliježe vrednovanju. Drugim riječima, digitalne tehnologije ukidaju razlikovanje između dokumentarnog i arhivskog gradiva.

AMANDMAN IV.

U članku 3. stavak 1. točka g) mijenja se i glasi:

„g) javno arhivsko gradivo je postupkom vrednovanja odabrano javno dokumentarno gradivo nastalo ili prikupljeno djelatnošću tijela javne vlasti ili je u vlasništvu Republike Hrvatske po bilo kojoj osnovi“.

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom se predlaže odrediti da se gradivo odabire postupkom vrednovanja s obzirom da je vrednovanje jedini definirani pojam u Zakonu, za razliku od odabiranja.

AMANDMAN V.

U članku 3. stavak 1. točka i) na kraju teksta dodaju se riječi: „te političke stranke“.

OBRAZLOŽENJE

Političke stranke imaju bitan utjecaj na politiku, kulturu i povijest te ih je, zbog njihova pravnog položaja u pravnom sustavu Republike Hrvatske, potrebno izrijekom uključiti u definiciju tijela javne vlasti. Ovo tim više što se određeni dio političkih stranaka pretežito ili u cijelosti financira iz državnog proračuna, pa se na ovakav način izbjegavaju potencijalni sporovi kod tumačenja i primjene zakonske odredbe.

AMANDMAN VI.

U članku 6. stavak 2. riječ: „povjeravanja“ zamjenjuje se riječju: „predaje“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se izraz zamijeniti izrazom koji se koristi u članku 16. stavak 3. Zakona.

AMANDMAN VII.

Naslov iznad članka 12. mijenja se i glasi:

„Vrednovanje javnog dokumentarnog gradiva“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se postojeći tekst zamijeni definiranim pojmom iz samog Zakona.

AMANDMAN VIII.

U članku 12. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Javno dokumentarno gradivo nastalo u obliku različitom od digitalnog kojemu su protekli rokovi čuvanja i nema značenja za tekuće poslovanje stvaratelja gradiva niti svojstvo arhivskog gradiva ili kulturnog dobra, prema odredbama ovoga Zakona, nakon provedenog vrednovanja u skladu s pravilnikom o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva iz članka 6. stavak 2. ovog Zakona, može se izlučiti i uništiti.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se promjena tekst na način da se koriste izrazi i pojmovi definirani u samom Zakonu. Zakon nigdje ne definira „gradivo u fizičkom obliku“. Isto tako, izlučivanje i uništavanje dokumentarnog gradiva smije biti dopušteno isključivo nakon provedenog postupka vrednovanja jer se samo na taj način može osigurati integritet i izbjeći uništavanje arhivskog gradiva.

AMANDMAN IX.

U članku 12., iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Javno dokumentarno gradivo izvorno nastalo u digitalnom obliku ne podliježe postupku vrednovanja i trajno se čuva u cijelosti.“.

Dosadašnji stavci 4. do 6. postaju stavci 5. do 7.

OBRAZLOŽENJE

Kako je već rečeno u obrazloženju Amandmana III. dokumentarno gradivo izvorno nastalo u digitalnom obliku ne treba i ne smije podlijezati postupku vrednovanja zbog same svoje biti. Prelaskom na digitalno poslovanje, u cijelosti se gubi razlika između dokumentarnog i arhivskog gradiva.

Zbog dodavanja novog stavka potrebno je izvršiti prenumeraciju preostalih stavaka ovog članka.

AMANDMAN X.

U naslovu Glave III. brišu se riječi: „ODABIRANJE I“.

OBRAZLOŽENJE

Izraz „odabiranje“ nije definiran Zakonom. Također, u odredbama koje čine ovo poglavlje uopće se ne regulira pa ni ne spominje „odabiranje“.

AMANDMAN XI.

U članku 14. stavak 2. briše se izraz zarez i riječi: „odnosno podzakonskim aktom donesenim na temelju zakona“.

OBRAZLOŽENJE

Tekst je potrebno brisati jer nije dopušteno rokove određene ovim Zakonom mijenjati podzakonskim aktom već samo i jedino zakonom.

AMANDMAN XII.

U članku 14. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Javno arhivsko gradivo izvorno nastalo u obliku različitom od digitalnog predaje se nadležnom državnom arhivu sređeno, popisano, u zaokruženim cjelinama, tehnički opremljeno, u izvorniku i u digitalnom obliku koji je primjeren za trajno čuvanje.“.

OBRAZLOŽENJE

Izmjena se predlaže kako bi se preciziralo da se odredba odnosi samo na gradivo koje nije izvorno nastalo u digitalnom obliku.

AMANDMAN XIII.

U članku 14., iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Javno arhivsko gradivo nastalo u digitalnom obliku predaje se nadležnom državnom arhivu sređeno, popisano, u zaokruženim cjelinama, tehnički opremljeno, u kopiji i u digitalnom obliku koji je primjeren za trajno čuvanje.“.

Dosadašnji stavci 5. do 7. postaju stavci 6. do 8.

OBRAZLOŽENJE

Izmjena se predlaže kako bi se preciziralo postupanje s gradivom koje je izvorno nastalo u digitalnom obliku.

Zbog dodavanja novog stavka potrebno je izvršiti prenumeraciju preostalih stavaka ovog članka.

AMANDMAN XIV.

U članku 15. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Tijelo javne vlasti može se osloboditi obveze predaje javnog arhivskog gradiva izvorno nastalog u obliku različitom od digitalnog nadležnom državnom arhivu ako je gradivo tom tijelu nužno za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti, pod uvjetom da su osigurani uvjeti za primjereno čuvanje i korištenje gradiva.“.

OBRAZLOŽENJE

Izmjena se predlaže kako bi se preciziralo da se odredba odnosi samo na gradivo koje nije izvorno nastalo u digitalnom obliku.

Za gradivom koje je izvorno nastalo u digitalnom obliku nema zapreke za predaju digitalne kopije u bilo kojem trenutku.

AMANDMAN XV.

Naslov Glave IV. mijenja se i glasi:

„IV. KORIŠTENJE JAVNOG DOKUMENTARNOG GRADIVA I JAVNOG ARHIVSKOG GRADIVA“

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredbe ovog poglavlja odnose i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XVI.

U članku 18. stavak 1. riječi: „Javno arhivsko gradivo“ zamjenjuju se riječima: „Javno dokumentarno gradivo i javno arhivsko gradivo“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XVII.

U članku 18. stavak 2. riječi: „Javno arhivsko gradivo“ zamjenjuju se riječima: „Javno dokumentarno gradivo i javno arhivsko gradivo“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XVIII.

U članku 18. stavak 3. riječi: „Javno arhivsko gradivo“ zamjenjuju se riječima: „Javno dokumentarno gradivo i javno arhivsko gradivo“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno

arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XIX.

U članku 18. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Javno dokumentarno gradivo i javno arhivsko gradivo koje nije označeno stupnjem tajnosti sukladno propisima kojima se uređuje tajnost podataka, a sadrži projektnu i tehničku dokumentaciju štićenih i vojnih objekata, industrijskih postrojenja, infrastrukturnih objekata i sl. te podatke o prirodnim i strateškim bogatstvima od značaja za nacionalnu sigurnost Republike Hrvatske, dostupno je po isteku roka od 40 godina od nastanka ako drugim zakonom nije određeno drukčije.“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

Neprihvatljivo je uvođenje kategorije gradiva koje „nije predano u nadležni arhiv“ i to po diskrecijskoj ocjeni nepoznate osobe. Eventualne iznimke odnosno produženje rokova u kojima će takvo gradivo postati dostupno moguće je odrediti zakonom.

AMANDMAN XX.

U članku 18. stavak 5. riječi: „Javno arhivsko gradivo“ zamjenjuju se riječima: „Javno dokumentarno gradivo i javno arhivsko gradivo“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXI.

U članku 19. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Osobni podaci u javnom dokumentarnom gradivu i javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 100 godina od rođenja osobe na koju se osobni podatak odnosi ili nakon smrti osobe na koju se osobni podatak odnosi. Ako datum rođenja i datum smrti osobe nisu poznati ili je njihovo utvrđivanje povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, osobni podaci u javnom dokumentarnom gradivu i javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 70 godina od nastanka toga gradiva.“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXII.

U članku 19. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) U slučaju davanja na korištenje javnoga dokumentarnog gradiva ili javnog arhivskog gradiva koje sadrži osobne podatke prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka, nadležni državni arhiv, a za gradivo izvan arhiva imatelj gradiva, poduzet će potrebne tehničke mjere radi prikrivanja identiteta osobe na koju se osobni podaci odnose (anonimizacija), a korisnik će potpisati izjavu kojom se obvezuje da neće otkriti identitet osobe na koju se osobni podaci odnose ako mu je poznat na temelju dostupnih podataka.“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXIII.

U članku 19. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Osobni podaci u javnom dokumentarnom gradivu i javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka:

- ako korištenje dokumentarnog gradiva ili arhivskog gradiva zahtijeva osoba na koju se gradivo odnosi ili osoba koju ona ovlasti
- ako je od nastanka namijenjeno javnosti
- ako je osobni podatak osobe na koju se osobni podatak odnosi već postao dostupan javnosti ili je općepoznat
- ako na to pristane osoba na koju se osobni podatak odnosi
- ako je osoba na koju se osobni podatak odnosi sama ili putem druge osobe objavila taj podatak.“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXIV.

U članku 19. stavak 5.. riječi: „izvorno arhivsko gradivo“ zamjenjuju riječima: „izvorno dokumentarno gradivo ili arhivsko gradivo“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXV.

U članku 19. stavak 6. riječi: „izvornom arhivskom gradivu“ zamjenjuju riječima: „javnom dokumentarnom gradivu ili javnom arhivskom gradivu“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXVI.

Naslov iznad članka 20. mijenja se i glasi:

„Dostupnost gradiva nastalog do 22. prosinca 1990.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se datum 30. svibnja 1990. zamijeniti datumom 22. prosinca 1990. godine. Razlozi za ovakav prijedlog su prije svega to što je gradivo prije donošenja ovog Zakona dostupno do 22. prosinca 1990. godine u skladu s činjenicom da je o datum donošenja Ustava Republike Hrvatske i završetka pravne tranzicije iz komunističkog u demokratski sustav.

AMANDMAN XXVII.

U članku 20. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Javno arhivsko gradivo koje je nastalo do 22. prosinca 1990. godine dostupno je za korištenje bez ograničenja osim gradiva iz članka 18. stavka 4. ovoga Zakona.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se datum 30. svibnja 1990. zamijeniti datumom 22. prosinca 1990. godine. Razlozi za ovakav prijedlog su prije svega to što je gradivo prije donošenja ovog Zakona dostupno do 22. prosinca 1990. godine u skladu s činjenicom da je to datum donošenja Ustava Republike Hrvatske i završetka pravne tranzicije iz komunističkog u demokratski sustav.

U pogledu propisivanja nedostupnosti gradiva koje sadrži osobne podatke, radi se o pogrešnom pristupu predlagatelja. Naime, činjenica da neko gradivo sadrži osobne podatke ne znači i nedostupnost takvog gradiva za korištenje već ta činjenica samo zahtijeva, kada je primjenjivo, da nadležni arhiv poduzme mjere za zaštitu osobnih podataka kako je to propisano člankom 19. Zakona. Dodatno, u slučaju osobnih podataka u gradivu nastalom do 22. prosinca 1990. godine radi se samo o teoretskoj nedostupnosti jer je sve gradivo u

hrvatskim državnim arhivima, uključujući i osobne podatke koji su u njemu sadržani, već postalo dostupno javnosti.

AMANDMAN XXVIII.

U članku 20. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Osobni podaci osobe koja je do 22. prosinca 1990. godine obnašala javne dužnosti ili je bila pripadnik neke od službi sigurnosti ili je surađivala sa službama sigurnosti ili drugim tijelom na način da je sudjelovala u kršenju ili ograničavanju ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba, dostupni su bez ograničenja iz stavka 1. ovoga članka u dijelu koji se odnosi na obavljanje te javne dužnosti, službe ili kršenje ili ograničavanje ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se redakcija teksta na način da budu jasno razgraničene kategorije osoba čiji se osobni podaci ne štite. To su ukupno tri različite kategorije i to: (i) osobe koje su obnašale javne dužnosti (ii) osobe koje su bile pripadnici (zaposlenici) neke od službi sigurnosti kod čega se uvažava činjenica da je postojalo više službi sigurnosti i (iii) osobe koje nisu bile ni obnašatelji javne dužnosti niti pripadnici neke od službi sigurnosti ali surađivala sa službama sigurnosti ili drugim tijelom na način da je sudjelovala u kršenju ili ograničavanju ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba kod čega se uvažava činjenica da nisu isključivo službe sigurnosti kršile ljudska prava i temeljen slobode.

AMANDMAN XXIX.

Naslov iznad članka 21. mijenja se i glasi:

„Uvjeti korištenja gradiva u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se uvođenje kategorije „arhiva koji obnašaju javnu arhivsku službu“ jer je taj pojam širi od državnih arhiva i arhiva jedinica lokalne i regionalne samouprave te ujedno praktičniji za korištenje.

AMANDMAN XXX.

U članku 21. stavak 1. riječi: „javnom arhivskom gradivu“ zamjenjuju se riječima: „javnom dokumentarnom gradivu i javnom arhivskom gradivu“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXXI.

U članku 21. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Uvid u javno arhivsko gradivo i obavijesna pomagala u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu i pristup javnom dokumentarnom i javnom arhivskom gradivu te obavijesna pomagala izvan arhiva ne naplaćuje se.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se redakcija teksta na način da je vidljivo da se odredba odnosi na sve arhive koji obavljaju javnu arhivsku službu, ali i na pristup javnom dokumentarnom i javnom arhivskom gradivu te obavijesna pomagala izvan arhiva.

AMANDMAN XXXII.

U članku 21. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Za izradu preslika, umnažanje, objavljivanje i druge oblike korištenja javnog dokumentarnog i javnog arhivskog gradiva može se odrediti odgovarajuća naknada pravilnikom kojim se uređuje korištenje javnog arhivskog gradiva arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se uvođenje kategorije „arhiva koji obnašaju javnu arhivsku službu“ jer je taj pojam širi od državnih arhiva i arhiva jedinica lokalne i regionalne samouprave te ujedno praktičniji za korištenje.

AMANDMAN XXXIII.

U članku 21., iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Naknada iz stavka 2. ovog članka za korištenje javnog arhivskog gradiva u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu ili izvan arhiva ne može biti određena u iznosu većem od iznosa materijalnih troškova potrebnih za izradu ovjerovljenih preslika, običnih preslika ili korištenja posebne tehničke opreme.

(5) Korisnicima je dopušteno samostalno umnažanje zapisa javnog arhivskog gradiva koje se nalazi u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu ili izvan arhiva vlastitim priručnim tehničkim sredstvima, za osobne potrebe, bez plaćanja naknade.“.

Dosadašnji stavci 4. do 13. postaju stavci 6. do 15.

OBRAZLOŽENJE

Prvim od dodana dva stavka postavlja se jedinstveni kriterij za određivanje naknada za korištenje javnog arhivskog gradiva u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu i izvan arhiva i to na način da ta naknada ne može iznositi više od iznosa materijalnih troškova.

Isti kriterij primjenjuje se i na pristup informacijama po Zakonu o pravu na pristup informacijama (Narodne novine“, broj 25/13 i 85/15).

Drugim dodanim stavkom, dopušta se samostalno umnažanje zapisa javnog arhivskog gradiva u arhivima i izvan njih bez naplate, a kako je ista materija i danas regulirana.

AMANDMAN XXXIV.

U članku 21. stavak 6. riječi: „preslike javnog arhivskog gradiva“ zamjenjuju se riječima: „preslike javnog dokumentarnog gradiva ili javnog arhivskog gradiva“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXXV.

Članak 21. stavak 7. mijenja se i glasi:

„(7) Na korištenje se u pravilu daju snimci javnog dokumentarnog gradiva i javnog arhivskog gradiva.“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXXVI.

Članak 21. stavak 10. mijenja se i glasi:

„(10) Izvorno javno dokumentarno gradivo ili javno arhivsko gradivo može se iznimno dati na korištenje ako ne postoje snimci toga gradiva ili ako to zahtijeva znanstvena metoda rada.“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXXVII.

Članak 21. stavak 12. mijenja se i glasi:

„(12) Javno dokumentarno gradivo i javno arhivsko gradivo može se izvesti ili iznijeti izvan Republike Hrvatske u svrhu izlaganja, ekspertize ili provođenja mjera zaštite, uz odobrenje koje daje ministar nadležan za kulturu rješenjem.“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno

arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XXXVIII.

U članku 21. stavak 14. brojka: „10“ zamjenjuje se brojkom: „12“.

OBRAZLOŽENJE

Potrebno je izvršiti promjenu zbog prenumeracije stavaka zbog uvođenja dva nova stavka.

AMANDMAN XXXIX.

Članak 21. stavak 15. mijenja se i glasi:

„(15) Uvjeti i način korištenja javnog dokumentarnog i javnog arhivskog gradiva u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu i izvan arhiva te naknade iz stavka 3. ovoga članka uređuju se pravilnikom o korištenju javnog arhivskog gradiva u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu i uvid u javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo te obavijesna pomagala izvan arhiva koji donosi ministar nadležan za kulturu, u skladu s odredbama ovog Zakona.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se redakcija teksta zbog uvođenja pojma „arhiva koji obavljaju javnu arhivsku službu i zbog činjenice da je člankom 18. stavak 1. propisano da je gradivo dostupno za korištenje od nastanka, potrebno je precizirati da se odredba odnosi i na javno dokumentarno i na javno arhivsko gradivo jer u trenutku nastanka nije poznato koji će biti rezultat postupka vrednovanja i hoće li neki dio dokumentarnog gradiva postati dio arhivskog gradiva ili ne.

AMANDMAN XL.

Naslov iznad članka 22. mijenja se i glasi:

„Postupak za odobravanje pristupa gradivu u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se uvođenje kategorije „arhiva koji obnašaju javnu arhivsku službu“ jer je taj pojam širi od državnih arhiva i arhiva jedinica lokalne i regionalne samouprave te ujedno praktičniji za korištenje.

AMANDMAN XLI.

U članku 22. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Javno arhivsko gradivo u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu koristi se na temelju zahtjeva za pristup gradivu.“

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se uvođenje kategorije „arhiva koji obnašaju javnu arhivsku službu“ jer je taj pojam širi od državnih arhiva i arhiva jedinica lokalne i regionalne samouprave te ujedno praktičniji za korištenje.

AMANDMAN XLII.

U članku 22. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Arhiv koji obavlja javnu arhivsku službu dužan je omogućiti pristup, gradivu vodeći računa o žurnosti zahtjeva, u roku koji ne može biti dulji od rokova koji su utvrđeni zakonom kojim se uređuje pravo na pristup informacijama.“

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se uvođenje kategorije „arhiva koji obnašaju javnu arhivsku službu“ jer je taj pojam širi od državnih arhiva i arhiva jedinica lokalne i regionalne samouprave te ujedno praktičniji za korištenje.

Izvršena je redakcija teksta jer je iz daljnjeg stavka 5. istog članka vidljivo da se ne radi o odgovoru na zahtjev već o donošenju rješenja u upravnom postupku.

AMANDMAN XLIII.

U članku 22. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, arhiv koji obavlja javnu arhivsku službu može odrediti i dulji razuman rok nakon isteka kojega će gradivo biti dostupno za pristup korisniku ako je gradivo u takvu stanju da bi pristupom prije poduzimanja odgovarajućih mjera zaštite moglo doći do oštećenja ili gubitka bitnih svojstava gradiva.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se uvođenje kategorije „arhiva koji obnašaju javnu arhivsku službu“ jer je taj pojam širi od državnih arhiva i arhiva jedinica lokalne i regionalne samouprave te ujedno praktičniji za korištenje.

AMANDMAN XLIV.

U članku 22. stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka rješenjem odlučuje arhiv koji obavlja javnu arhivsku službu u roku iz stavka 3. ovog članka.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se uvođenje kategorije „arhiva koji obnašaju javnu arhivsku službu“ jer je taj pojam širi od državnih arhiva i arhiva jedinica lokalne i regionalne samouprave te ujedno praktičniji za korištenje.

Dodan je tekst kojim je razjašnjeno da rješenje mora biti doneseno u roku iz stavka 3. istog članka.

AMANDMAN XLV.

U članku 22. stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Protiv rješenja arhiva koji obavlja javnu arhivsku iz stavka 5. ovoga članka može se podnijeti žalba Povjereniku za informiranje u roku od 15 dana od dostave rješenja odnosno, ako rješenje nije doneseno u roku, od proteka roka za donošenje rješenja iz stavka 3. ovog članka.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se uvođenje kategorije „arhiva koji obnašaju javnu arhivsku službu“ jer je taj pojam širi od državnih arhiva i arhiva jedinica lokalne i regionalne samouprave te ujedno praktičniji za korištenje.

Dodatno, izričito upisana mogućnost žalbe zbog šutnje administracije.

AMANDMAN XLVI.

U članku 22., iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

„(8) Odredbe ovog članka o postupku odobravanja pristupa gradiva u arhivima koji obavljaju javnu arhivsku službu na odgovarajući način se primjenjuje i na postupak za odobravanje pristupa javnom dokumentarnom i javnom arhivskom gradivu izvan arhiva.“.

OBRAZLOŽENJE

S obzirom da nigdje u Zakonu nije određeno postupak koji se primjenjuje kod zahtjeva za pristup javnom dokumentarnom i javnom arhivskom gradivu izvan arhiva potrebno je dodati ovaj stavak.

AMANDMAN XLVII.

U članku 30. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Javnu arhivsku službu obavljaju državni arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, specijalizirani arhivi kojima je osnivač Republika Hrvatska i specijalizirani arhivi kojima je osnivač jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave.“.

OBRAZLOŽENJE

Predloženom definicijom izostavljeni su specijalizirani arhivi kojima je osnivač Republika Hrvatska i specijalizirani arhivi kojima je osnivač jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave pa se tekst predlaže dopuniti.

AMANDMAN XLVIII.

U članku 30., iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Državni arhivi, arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, specijalizirani arhivi kojima je osnivač Republika Hrvatska i specijalizirani arhivi kojima je osnivač jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave osnivaju se i djeluju kao javne ustanove s javnim ovlastima propisanim ovim Zakonom.

(4) Djelatnosti koje obavljaju državni arhivi, arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, specijalizirani arhivi kojima je osnivač Republika Hrvatska i specijalizirani arhivi kojima je osnivač jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave ne mogu se obavljati radi stjecanja dobiti.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim dopunama određuje se primjena članka 6. stavak 1. i članak 1. stavak 4. Zakona o ustanovama na arhive koji obavljaju javnu arhivsku službu.

AMANDMAN XLIX.

U članku 31. stavku 1., u zagradi, ispred riječi: „sveučilišni arhivi“ dodaju se riječi: „znanstveni arhivi“.

OBRAZLOŽENJE

Kod nabiranja primjera specijaliziranih arhiva potrebno je voditi računa o činjenici da je posebnim zakonom definirano da je Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata definirani kao specijalizirani znanstveni arhiv.

AMANDMAN L.

U članku 31. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Specijalizirani arhivi koji se osnivaju za zaštitu, obradu i korištenje javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva kojima osnivač nije Republika Hrvatska, kao i privatni arhivi, mogu se osnovati na temelju pribavljene prethodne suglasnosti ministra nadležnog za kulturu.“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom se upućuje na činjenicu kako se odredba odnosi na osnivanje specijaliziranih arhiva kojima osnivač nije Republika Hrvatska.

AMANDMAN LI.

U članku 31., iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) O davanju suglasnosti iz stavka 2. ovog članka ministar nadležan za kulturu odlučuje donošenjem pisanog rješenja u roku od 30 dana od podnošenja urednog pisanog zahtjeva. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbija nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se dopuna na način da je jasno da je suglasnost upravni akt protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali je dopušteno pokrenuti upravni spor.

AMANDMAN LII.

U članku 32., iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata specijalizirani je arhiv od interesa je za Republiku Hrvatsku čija su nadležnost i djelatnost određeni posebnim zakonom.“.

Dosadašnji stavci 2. do 4. postaju stavci 3. do 5.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se dopuna kojom se jasno ukazuje da je Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata sastavni dio javne arhivske službe čija je nadležnost određena posebnim zakonom.

AMANDMAN LIII.

U članku 37. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Državne arhive i specijalizirane arhive od posebnog interesa za Republiku osniva Republika Hrvatska.“

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se dopuna kojom se propisuje da specijalizirane arhive od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku osniva Republika Hrvatska.

AMANDMAN LIV.

U članku 41. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Državnim arhivom upravlja ravnatelj arhiva.“

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se brisanje dijela teksta jer državni arhivi, slijedom odredbe članka 6. stavak 1. Zakona o ustanovama, mogu biti osnovani jedino u obliku javne ustanove.

AMANDMAN LV.

Članak 53. mijenja se i glasi:

„Članak 53.

(1) Ministar nadležan za kulturu donijet će u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnik iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za kulturu donijet će u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnike iz članka 21. stavka 15., članka 36. stavka 4., članka 38. stavka 4. i članka 45. stavka 4. ovoga Zakona.

(3) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. i 2. ovoga članka primjenjivat će se u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovog Zakona i u dijelu u kojem nisu stavljeni izvan snage odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine, br. 46/17):

- Pravilnik o korištenju arhivskoga gradiva (Narodne novine, broj 67/99)

- Pravilnik o predaji arhivskoga gradiva arhivima (Narodne novine, broj 90/02)

- Pravilnik o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskoga gradiva (Narodne novine, broj 90/02)
- Pravilnik o evidencijama u arhivima (Narodne novine, br. 90/02 i 106/07)
- Pravilnik o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva (Narodne novine, br. 63/04 i 106/07)
- Pravilnik o uvjetima smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva, broju i strukturi stručnog osoblja arhiva (Narodne novine, broj 65/04)
- Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u arhivskoj struci (Narodne novine, broj 107/10)
- Pravilnik o stručnom usavršavanju i provjeri stručne osposobljenosti djelatnika u pismohranama (Narodne novine, broj 93/04).“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se skraćivanje neopravdano predugih rokova za donošenje dijela podzakonskih akata za provedbu ovog Zakona.

Također, zbog činjenice da je značajan dio odredbi pravilnika koji se trebaju primjenjivati u prijelaznom razdoblju, do donošenja podzakonskih akata temeljem ovog Zakona, stavljeno izvan snage, predlaže se odredba po kojoj će se primjenjivati isključivo one odredbe koje nisu u suprotnosti s odredbama ovog Zakona i nisu stavljene izvan snage odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine, br. 46/17).

AMANDMAN LVI.

Naslov iznad članka 55. mijenja se i glasi:

„Rokovi predaje gradiva nastalog prije stupanja Zakona na snagu“.

OBRAZLOŽENJE

Naslov se predlaže izmijeniti s obzirom na predložene izmjene u tekstu članka.

AMANDMAN LVII.

Članak 55. mijenja se i glasi:

„Članak 55.

(1) Iznimno od odredbi članka 14. st. 1 i 2., arhivsko gradivo koje je nastalo prije 22. prosinca 1990. godine, predat će se nadležnom državnom arhivu u roku od 2 godine od stupanja ovog zakona na snagu.

(2) Za arhivsko gradivo koje je nastalo nakon 22. prosinca 1990. godine, a prije stupanja na snagu ovoga Zakona, rok iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona počinje teći danom stupanja na snagu pravilnika iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona.“.

OBRAZLOŽENJE

Neprihvatljivo je i potpuno neopravdano da rok za predaju gradiva nastalog prije 22. prosinca 1990. godine bude čak 11 godina. Ovo tim više što je to gradivo trebalo biti predano u arhive i preuzeto od arhiva do 20. studenog 2018. godine. Predlaže se primjereni rok od dvije godine od stupanja zakona na snagu.

Predlaže se da se rok za predaju od 11 godina (jedna plus deset godina) primjenjuje isključivo na gradivo nastalo nakon 22. prosinca 1990. godine.

AMANDMAN LVIII.

Članak 57. mijenja se i glasi:

„Članak 57.

Stvaratelji i posjednici javnoga arhivskog gradiva nastalog do 22. prosinca 1990. godine dužni su osigurati njegovu dostupnost sukladno odredbama ovoga Zakona do predaje toga gradiva nadležnom državnom arhivu.“.

OBRAZLOŽENJE

Predlaže se izmjena teksta u skladu s predloženom izmjenom članka 20. ovog Zakona.

Predsjednik Kluba zastupnika
Mosta nezavisnih lista
Nikola Grmoja

